

Inserati se sprejemajo in velja trislojna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dan 6. marcija 1875. velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolinu, h. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Offenheimova pravda — slika časa.

Pri kraji je tista igra, ki se je igrala skoro dva meseca na Dunaji, poslušalce in gledalce pa imela vsaj na polovici svetá. Zagrinjalo je padlo, igralci stopili z odra, občinstvo pa je jelo premišljevat in razgovarjati se med seboj o tej gotovo žalostni igri. In v tem obziru se je občinstvo ločilo v tri stranke; prvi stranki, sestavljeni iz ljudi, ki so na enak način, kakor Ofenheim, obogateli, in njihovih privrženecv je konec igre po volji, druga stranka, nabrana iz ministerskih privrženecv, bi bila rada videla Ofenheima obsojenega, tretji stranki pa — in ta, mislimo, je največa — se je studila vsa igra brez ozira na konec.

Zadovoljni so tedaj z izidom le prvi, t. j. judovski bogatini, ki imajo na Dunaji vso moč in najbolj razširjene časnike v svojih rokah, ki vsled tega pa tudi tako zvano občno mnenje „delajo“ in pritiskajo na merodajne osebe, tako da vse dosežejo, kar služi njihovim namenom. Ti ljudje, po večem judje — tudi Ofenheimov zagovornik dr. Neuda je jud — so spravili svoje geslo „Dobiček delati in bogateti ni prepovedano, tedaj je dovoljeno vse, kar dobiček daje“ do veljave, ter s tem spodkopali vso pravno čutje, pravicoljubje, poštenje. Državni pravdnik je izvrstno slikal dandanašnje sleparstvo, pred katerim ni varno nobeno premoženje. Dostavil bi bil še lahko, da so dandanes poimi o poštenem ravnanju prav po judovskih načelih. „Dobiček, le dobiček, na kakoršen koli način“, — to je načelo vsakega juda od onega, ki kupuje in prodaje staro obleko, do onega, ki dela železnice in prevzame enaka večja podjetja. Kjer pa kdo dobiček dela, tam mora kdo drug zgubiti, kjer kdo obogati, mora kdo drug, ali več drugih obo-

žati, ob vse priti, drugače se ta reč ne dá misliti. Judovski rod je od nekaj zvit in prebrisan, kjer gré za kak dobiček, njemu je vse dovoljeno, kar ga pelje do cilja.

Ofenheim, dasiravno ne jud po rodu, je vendar jud po svojih načelih. „Še osel je neumen, če ne jé, dokler stoji pred polnimi jaslami.“ Blizo tako je zagovarjal svoje početje. „Denar, dobiček delati, dokler se dá, dokler je kje jemati.“ To so načela, po katerih se dá ob kratkem vsaka dežela izmolziti, vsi prebivalci do nazega sleči. In ravnanje po teh načelih naj bi ne bilo kazni vredno?

Vnanji listi se o koncu Ofenheimove pravde izražujejo bolj ostro nego bi bilo nam dovoljeno. „Če je to, kar je Ofenheim počenjal, v Avstriji dovoljeno“, tako pišejo večidel vsi vnanji listi, „potem ji bo pač malokdo še kaj zaupal. Nihče pa ne bo tako nepreviden, da bi svoje denarje vtikal v kako denarno podjetje, ki bi se snovalo v Avstriji.“ To je zelo žalostno in se bo britko čutilo takrat, kedar bomo zunaj Avstrije denarja iskali za karkoli si bodi. Iščemo ga pa zmiraj in ga bomo iskali, kajti znano je, da imamo doma vsega preveč, le denarja premalo. Kako spoštovanje more li kdo imeti do dežele, kjer se reči gode, kakoršnih je ta pravda na kupe razkrila! Ali se ne bo vsak obrnil z nevoljo od tiste dežele, v kateri se vse to sme goditi brez kazni, v kateri se po postavah ne morejo meje staviti takemu vganjanju?

Druga, strogo vladna in birokratična stranka z izidom pravde nikakor ni zadovoljna, pa ne toliko zato, ker Ofenheim ni bil obsojen, kolikor zato, ker je ministerstvo — to se ne da več tajiti — z oproščenjem po njem preganjanega zatoženca dobilo prav občutljivo zaušnico in prišel ves sedanji sistem v nekak svit, v

kterem bi se vrag sam ne hotel kazati. Korupcija ali spridenost, podkupljivost, dobičkaželjnost in sleparstvo v najvišjih krogih, v tistih krogih, do katerih se priprosti človek z zaupanjem obrača, od katerih pričakuje pravice in nepristranosti, — to je res žalostna prikazen. Če celo ljudje, katerih b e s e d i ne verovati bi moralo biti za-nje že razžaljenje, celo pod prisego ne govore resnice, komu bo priprosti človek še zaupal! In kak vpliv ima to do priprostih državljanov, katerim bi morali viši krogi biti izglede pravičnosti, poštenosti in pravicoljubja! Če je v takih krogih vse gnjilo, kdo bo iskal pri nižjih in najnižjih stanovih še spoštovanja resnice, čutja za poštenost, močate besede, zlasti ker v svoji nižji izobraženosti nimajo toliko moralične naslombe, kakor izveden, omikan človek! Birokracija in slepo privrženstvo sedanjega sistema čutita prav dobro, da sta po Ofenheimovi pravdi dobila hud udarec, da je njuni vsegamogočnosti jelo klenkati. Državni tožnik je rekel konec svojega govora: „Pokažite po svoji sodbi, da v Avstriji č a s t š e n i z g u b l j e n a.“ Porotniki pa niso sodili po želji njegovo, toraj —

Tretja stranka je večina avstrijskih narodov. Tej so že prej lasje po konci stali, ko so med pravdo slišali in brali, kako se z njihovim krvavo zasluženim denarjem ravna, po kakih žepih se zgubé od njih z vso silo iztirjani davki, kako si oni v potu obraza komaj svoj živež služijo, drugi pa se brez dela maste od njihovih grošev. Zagledali se pred sabo žrelo, v katero pada njihovo blagostanje, spoznali so, da jim je nemogoče po poštenem potu, s pridnimi rokami napolniti to žrelo, katero bo, kadar mu ne bodo imeli več kaj metati, požrlo nje same. Spoznali so, da je vse njihovo napenjanje zastoj, kajti čebele, če jih

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

Sedaj vstopi Nahamani; opazil je bil v celici Esenca in pri priči sprevidel, kaj biva v srcu njegovem. Ni se motil. Čuvši Nahamani, da govore o veri, poprime se te prilike, ter prav ob kratkem dokaže Esencu, da Jezus Kristus je pravi Bog, da v Kristusu se je spolnilo vse ono, kar so bili preroki prerokovali o davno obljubljenem Mesiji, po katerem je svet hrepenel, ter da prav On je ta Mesija. Narisal mu je življenje Zveličarjevo dodavši njegove lastne besede: „Kdo izmed vas more me greha prepričati?“ Tudi mu je govoril o neštevilnih čudežih, s kterimi je spričal, da ga je Bog poslal. Govoril je o trpljenju njegovem, o britki smrti na Kalvariji, pa o tem, kako je

tistikrat vsa priroda spoznala ga za svojega Gospoda. Naposled je še omenil, da Zveličar je tretji dan od mrtvih vstal, kar priča nešteto prič, prijateljskih in neprijateljskih, in da je čez štirideset dni v nebesa šel.

„Ali ne misli, da ti pripovedam dogodbe iz davnovекosti“, dejal je Nahamani. „Jaz ti pokažem prič, če hočeš, prič pravim, ktere so z lastnimi očmi gledale njegove čudeže. Več kot pet sto prebivalcev mestnih videlo ga je z lica v lice po vstajenju. Jedli in govorili so z njim, čuli so poslednje nauke, ktere je odhajajoč priporočal. Tudi mi smo gotovi vsak hip preliti kri za sveto vero.“

Nahamani malo pomolčavši nadaljuje: „Hanani, da si ti videl velikansko pozorišče na Duhovo po vnebohodu Gospodovem, da si ti videl, kako so dvanajsteri, preje boječi možje, stopili iz doma, kjer so bili poslednjikrat večerjali z Jezusom, oj, ta vzvišenost ne dá se dopovedati. Nebeški pogum sijal je iz njih! Vedno se hočem spominjati tistega trenutka,

ko je spregovoril Simon Peter, oni priprosti mož, kterega je bil Jezus za vidnega glavarja svojemu kraljestvu postavil, in je tisti dan prevzel dedino Aronovo. Obraz se mu je svetil, vsa postava njegova bila je tako rekoč prerोजना. Ni se poznalo poprejšnje ribičevo lice, kajti veličastvo velikega novozaveznega duhovnika kraljevalo mu je na čelu. Mogočno zadiral se je glas njegov v srca, in ljudje so kar strmeli, kajti vsak ga je razumel po svojej govorici. S prečudno govornostjo dokazoval je, da Jezus je pravi včlovečeni Mesija, in takoj sprejelo je novo vero tri tisuč ljudi. Tudi jaz sem bil med tistimi, kteri so po drugem govoru aposteljnovem za večera se spreobrnil; bilo nas je že pet tisučev. Tako se je pričela cerkev Jezusova, ktere ude spaja ena vera in odkritosrčna bratovska ljubezen.“

Nahamani omeni tudi čudežev, kteri so se godili na besede aposteljnov; omeni, kako sta Ananija in Safira kaznovana bila zato, ker sta hotela nalagati Petra in sv. Duha; omeni, da

je še toliko in so še tako pridne, vendar ne morejo toliko skup znositi, da bi njim kaj ostalo, ako se je medved blizu njih naselil. Taka misel, tako prepričanje pa jim vzame pogum, duševne in telesne moči otrpnejo, prime se jih mržnja do dela, do truda, češ, saj je vse prizadevanje zastonj! Kdo bo z velikim trudom oves sejati in prideloval, če vidi, da drugi zlato rudo kopljejo in se posmehujejo njemu, ki vse svoje žive dni ne more toliko pridobiti si z obilnim trudom, kakor oni z majhnim trudom v eni sami srečni uri! Ali ne bo šel rajši zlato rudo kopat? Toda kdo bo potem polje obdeloval in skrbel za druge pridelke, ki so človeku ravno tako za življenje potrebni, kakor državi jedro delajočega ljudstva!

Pravda Ofenheimova je bila pohujšljiv javen škandal, čegar vtisk po koncu njenem ni bil nikakor popravljen. To je bila gledališna igra, ktera nikakor ni zadostila razžaljenemu čutju pravice in kateri so — izvzemši po nji zadeto stranko — vsi drugi sikali in ji še sikajo. Pa je bila tudi draga igra, ki bo stala davkoplačevalce čez milijon goldinarjev, kajti stroške obravnave in vsega, kar je ministerstvo zoper Ofenheima včiniilo, bo treba plačati iz one blagajnice, v katero se stekajo davki vsega cesarstva. Tisti, ki te davke plačujejo, smejo pač po vsi pravici prašati: „Kaj je bilo vsega tega treba? Ali niste mogli še v pravem času zapaziti, kaj se godi? Kako da ste zaprli hlev še le, ko krave ni bilo več v njem? In zdaj, ko ste je iskali, pa ne dobili, po kaki pravici moramo mi plačati stroške, mi, ki nismo ničesar zakrivali? Kako dolgo bomo sploh morali plačevati za vaše pregrehe?“

To so popolnoma opravičena vprašanja, na ktera je težko dati odgovor. Po vsem pa, kar se je pokazalo, kdo nam je porok, da kaj enacega ne bomo zopet kmalo doživeli, če bo brezvestna judovska stranka smela pri nas še dalje z veliko žlico jesti, če se ne prevrne sistem, ki izroča avstrijske narode judovskemu molohu, ki se je oblekel v plašč liberalizma ter nataknil krinko brezverstva, da zamore potem izpeljati svoje dobičkarske in za vse druge narode pogubljive namene! Ali boste čakali tako dolgo, da izmolzeno in do nazega slečeno ljudstvo obupajoč pade samo nad tega blagor njegov spodjedajočega črva ter ga iztrebi — s silo? Potem bi pa njegova razkačenost ne zadela le tega črva, timveč tudi vas, ki ste pripustili, da se je vgnjezdil, ter ga še po vseh močeh podpirali. Branite temu, dokler je še mogoče!

je gosposka pograbila in zaprla aposteljne, ali prišel je angelj Gospodov rešiti jih; omeni naposled, da so aposteljni odbrali sedem dijakonov za službo cerkveno in za deljenje miloščine.

„Ali je res moral eden dijakonov krute smrti umreti?“ vpraša Esenec.

„Res, res“, odgovori zdravnik. „Njemu je došla prevelika sreča, da je prvi prelil kri za Kristusa. Mož je bil napolnjen s sv. Duhom, veliki čudeži so se godili na njegove prošnje, in s tem je na vso moč pospeševal razširjanje vere Jezusove. In to je Farizejce razkačilo, vzlasti ude sinagoge osvobodjenih. Morda znaš, da tako velé onim od Pompeja v robstvo odpeljanim, a pozneje osvobodjenim Judom, kateri so za Tiberija iz Rima izgnani, tu v Jeruzalemu ustanovili svojo šolo. Silno so se prepirali s srčnim mladeničem, ali niso mogli do živega njegovej modrosti in sv. Duhu, ki je iz njega govoril. Najeli so tedaj ljudi, kateri so trdili, da dijakon preklinja Boga in Mojzesa. S tem so nadražili ljudstvo, starešine in pi-

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. marcija.

Avstrijske dežele.

Na Dunaji državni zbor obravnava postavu o hišnem davku. S težkim trudom je minister Depretis pridobil večino za sklep, da se zbor spusti v specialno debato. O tej postavi bomo še obširnejše spregovorili.

Minister Lasser je sklical okoli 70 svojih privrženecv med poslanci k sebi v poseben razgovor, ki je bil pa zelo razburjen; dr. Herbst, ki je vlado trdo prijel, je odšel še pred koncem razgovora. Namen te skupščine je bil ta, da je hotel minister zvedeti, koliko se more sedanje ministerstvo še na svoje privrženecv opirati. Kar je zvedel, ni moglo biti posebno tolažljivo za-nj.

O f e n h e i m o v o pravdo pretresajo še zmiraj dunajski in vnanji listi. Najbolj nesramna je „N. fr. Presse“, ki piše tako judovsko prevzetno, da se je jela že nekdanjim privrženecv svojim gnjusiti. Tako visoko in prevzetno pa vendar še sleparstvo pri nas ne bo smelo glave nositi, kakor misli ta judovski list, kteremu se menda že zopet sanja o darilih, kakoršne je dobival pred „krachom“.

Česko. „Politik“ ponuja o glasovitem „chabrusu“ državnemu pravdniku taka pojasnila, da bi ta lahko kar roko stegnil pa bi imel gradiva za enako pravdo, kakor je bila Ofenheimova. „Banka“ je sicer ustavoverna — piše „Politik“ — a tu gre za 43 milijonov tujega denarja, ki je pokrit z-???“ Ker je vlada na Českem tako pridno nadzirala, razdirala in sekvestrirala česke banke, bo gotovo tudi „chabrusu“ na prste pogledala.

Na Ogrskem se je novo ministerstvo predstavilo 3. t. m. obema zbornicama. Pri tej priliki je Sennyey izrekel, da ostane s svojo stranko še dalje v opoziciji, a da pri tem ne bo spustil blagora dežele izpred oči ter ne stavljal vladi pri težavah sestavljenja pravega ministerstva zaprek. Novi ministerski predsednik baron Wenckheim ni v svojem govoru povedel nič novega, tudi je bilo novo ministerstvo jako hladno sprejeto.

Vnanje države.

Na Pruskem katoliška cerkev še ni zadosti v postave vkovana. Zdaj hočejo napraviti še posebno določbo, po kateri bi se morala vradna pisma škofov do papeža prej pruski vladi dajati v pregled in potrdilo. — Govorica o odstopu Bismarka še ni potihnila, dasiravno bo šel do jeseni na odpust. — Minsterski škof Brinkman bo moral za 6 tednov v ječo.

smoznalce, kateri so mladeniča prijeli in tirali pred viši zbor. Tam so zopet podkupili krivih prič, ktere so pričale, da Štefan neprestano zaničuje sveta mesta in postavu, da trdi, da hoče Jezus Nazarejec tempelj razsuti, in obrede, od Mojzesa vpeljane, spremeniti. Pričujoči so pozneje pripovedovali, da se je obraz mladeniča svetil, kot obraz angelov. Izpraševal je dijakona veliki duhovnik, in Štefan mu je lepo odgovarjal; razložil je, kaj Bog namerava z ljudmi, a vzlasti z izvoljenim narodom; omenil je prerokovanja Mojzesovega zastran Jezusa, pravega Mesije, ter je sklenil z naslednjimi besedami: „Trdovratni in neobrezani na srcih in ušesih, vi se vedno svetemu Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi! Kterega prerokov niso preganjali vaši očetje? Morili so nje, kateri so prerokovali prihod Pravičnega, kterega izdajalci in ubijalci ste sedaj vi bili; kateri ste postavu prejeli po angelskih rokah, pa je niste nikdar spolnovali.“ Čuvši te besede Judje so kar z zobmi zaškrpali. Štefan pa

Bavarski deželni zbor se je sošel 1. t. m. Predložena mu bo v obravnavo nova volitna postava, o kateri se bote menda obe stranki med sabo pogodili.

V Švici radikalci propadajo. V okraju Lucernskem so zmagali konservativci; tedaj zopet en okraj več med konservativnimi.

Na Francoskem ne morejo nikakor sestaviti ministerstva. Mac Mahon hoče, da bi se naredilo iz manjšine, a Buffet se temu ustavlja, češ, da ne morejo biti poklicani v ministerstvo poslanci, ki so glasovali zoper ustavne postavu.

Na Španjskem je bil Moriones od poveljništva odstavljen, boje, ker se Alfons boji, da ne bi si pridobil preveč slave in se ljudstvu prikupil (?) Na ta način bodo Alfonsisti morali še dolgo „zmagovati“.

Izvirni dopisi.

Iz tržaške okolice, 28. februarja. Pred nekaj časom je bralno politično društvo za tržaško okolico „Edinost“, ktero ima svoj sedež pri sv. Ivanu v Vrdelji, pričelo svojo delavnost. Ker pa društvo nima še svojih prostorov, imelo bo drugi občni zbor v nedeljo, 7. marca, v prostorih rojanske čitalnice, ki je pa zraven rojanske farne cerkve. Kakor da bi odbor celi dan nobene druge ure ne imel proste, sklical je zbor ob 10. uri zjutraj, toraj ravno takrat ko se sv. maša prične!! Upamo, da se ni nalašč ravno ta ura odločila, dasi se odbor ne more izgovarjati z nevednostjo, ker odboru so tudi taki, ki bi morali dobro vedeti da ob 10. uri se povsod služba božja opravlja. V prihodnje, prosimo, naj društvo na to jemlje ozir, da se ne bo zdelo, kakor da bi ljudstvo odvrčali od službe božje.

Iz Trsta, 1. marcija. Svečan ima devet misli en dan, pravijo naši kmetje, in res je svečan tudi letos pri nas tak. Po hudem viharju in mrazu smo imeli 24. p. m. dopoldne prav lepo, toplo, proti večeru pa se je naenkrat zasukalo, od juga so se pridrvili sneženi oblaki, burja je jela briti, in 25. zjutraj smo imeli tako vreme, da se nam je zdelo, kakor da bi se bili preselili v Franc-Jozefovo deželo. Médlo je od jutra do pozne noči, kar se je dalo in burja je tako divjala, da ni bilo varno iz hiše; marsikterega je vrgla in poškovala, toraj so morali po nekterih ulicah vrvi napeti, da so se ljudje na nje lovili. Pa tudi snega je padlo toliko, da ga še stari ljudje ne pomnijo toliko. Po ulicah ga je take kupe, da človek komaj hodi. Res je veliko ljudi najetih, da ga spravljajo, in vozov je cele

poln sv. Duha, ozrl se je proti nebu, rekoč: „Nebesa vidim odprta, in Sina človekovega stati na desnici božje!“ Na to so se Judje še huje zadržali, tiščali si ušesa, planili po njem, vlekli ga iz mesta in pobili s kamenjem. Priče so vrhovno svojo obleko položile k nogam mladeniča Savla, in so kamnjale Štefana prosečega: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ Potem je poklekniški glasno zaklical: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha!“ Žalostni šli smo pokopavat ga, kajti da-si je veličastno umrl, vendar ga zelo pogrešamo.“

„Da, krasno je mož umrl!“ vikne Hanani. „Sedaj spoznavam, da takova vera je gotovo prava, toraj božja vera. Ali še nekaj mi povedi. Kako je to, da se je Savel kar nenadoma spreobrnil, ki je bil skoraj najzlobnejši vaš nasprotnik, in je že takrat, ko so Štefana kamnjali, kazal strupeno sovraštvo do Jezusa Kritsusa?“

(Dalje prih.)

rajde, kateri ga v morje vozijo, pa še danes, 1. marcija, ga je toliko po ulicah, da je groza. Še glavna ulica korso ni popolnoma prosta, kedaj pa bodo še le stranske in oddaljene? Najbrže takrat, ko ga bode dež spravil. — Že več let je bilo spravljanje snega pred zimo po dražbi oddano, pa ker toliko let ni bilo snega, so podvzetniki lepe denarce v žep spravljali. Letos pa ima magistrat čiščenje na roko, in že unikat je to čiščenje stalo okoli 8000 gold.; kaj bo pa še le sedaj, ko je snega toliko? 27. p. m. se je vreme zopet zasuknilo, burja je odjenjala in lepo toplo solnce nas je obsijalo, toplomer je naenkrat poskočil na + 10 R. Sneg je jel v veliko veselje magistratovo zelo kopneti, tako, da so bili precej popoldne nekaj delavcev odpravili; pa preden je bila noč, je bilo že vse drugače, leden veter je potegnil, nebo se je pooblačilo in 28. smo imeli zopet neprijetno vreme s sneženjem in burjo. Danes 1. pa imamo celi dan oblačno in neprijetno. Da tako nestanovitno vreme zdravju ne hasne, bo vsakdo lahko spredvidel, zato pa tudi v mestu ljudje tako mrjó, kakor ob časih epidemij. Pa tudi našim kmetovalcem to vreme škoduje. Okoli Trsta začno že meseca februarja vinograde obdelovati, letos pa jim zavoljo mraza to ni bilo mogoče; ako pa toplo vreme nastopi, bodo trte začele poganjati, in kmetje ne bodo mogli vsemu kaj.

Glavarja tržaških bogatinov, barona Rayerja, so 25. p. m. v najhujem snegu in viharju pokopali. Pa v kljub grdemu vremenu je bil pogreb sijajen in tudi gledalcev po ulicah ni manjkalo. Ljudje pravijo, da je zapustil nad 16 milijonov. Bil je neoženjen, njegov glavni dedič je njegov vnuk in prokurator g. Reinelt. Pa mnogim je volil veliko. Spomnil se je vsih, kateri so pri njem služili, sorodnikov in znancev, in je le na ta način razdelil okoli 5 milijonov. Mestna ubožnica dobi 100.000 gld., trgovska zbornica 100.000 gld., katerih obresti se imajo vsako leto razdeliti med družine propadlih trgovcev, kateri so pa dobri Avstrijanci. Pri pokopu in na osmino se ima razdeliti med tržaške reveže 12.000 gld. Tudi za revne duhovne tržaške škofije je zapustil 2000 gld. Za šole ali pa kake šolske stipendije ni nič volil.

Te dni so prinesli trž. časniki novico, da je ministerstvo določilo, da s koncem tekočega šolskega leta tržaška moška preparandija neha. Vzrok ni naveden nobeden. Najbrže si bo magistrat na svoje stroške napravil novo preparandijo; žensko preparandijo že ima, in potem bo še moško imel. Tako vlada sama nasprotnikom prepušča čedalje večji delokrog in jim zmiraj močnejše orožje v roke daje.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. marcija.

(Deželne vlade načelnik vit. Widmann) je bil nagloma poklican k ministerstvu ter je šel 3. t. m. na Dunaj. Zakaj ga je ministerstvo poklicalo, tega ne vemo.

(O ljubljanski realki) zvemo čudne reči. „Slov. Narod“ pripoveduje prav zanimivo povest, kako je deželnega šolskega nadzornika Pirkerja sin, ki bi bil imel dobiti v nemškem jeziku zaslužen dvojko, to dvojko „popravil“ in tako splezal med prve. Mi pa naj povemo, kako se zatira tam slovenski jezik, čegar podučevanje bi menda najrajše čisto odpravili. V paralelkah niže realke je namreč slovenski jezik obligaten predmet — za tiste, ki se ga hočejo učiti. Ker bi pa menda vodstvo (ali pa morda dr. Vrečko?) rajše videlo, da bi nobeden učenec ne hodil k poduku iz slovenščine, je ukazalo, da mora vsak učenec,

ki hoče slovenski poduk obiskovati, prinesiti od svojih starišev ali varuha pisano dovoljenje ali željo, da bi se sin učil tudi slovenščine, sicer se je „ex offio“ ne sme učiti. Prašamo: Ali se ne pravi to podpirati lenobo učencev, ki so veseli, da dobé zopet par prostih ur, za katere se jim ni treba pripravljati? Koliko le jih bo, ki svojim starišem sploh povedo, da se tako pismo od njih zahteva, in ki ne bodo rajše molčali ter se tako oprostili poduka v slovenščini, čeravno bi bila starišev želja, da bi se ga vdeleževali. Mi ne najdemo prave besede, s katero bi tako ravnanje obsodili, kakor zasluži. Mislimo, da se bo ta reč vendar pri deželnem šolskem svetu preiskovala.

(Slovensko gledišče.) Zopet večer, o katerem z veseljem poročamo. Burka „Denar — sveta vladar“ je ena starejših nemških izdelkov, se prav zanimivo razvija in ima mnogo komičnih prizorov. Naloga „Klepeta“ je g. Kajzel izvirno komično igral in jo osolil še z nekaterimi prav dobrimi kupleti; sploh se sme reči, da kedar se on prikaže na odru, je vse gledišče polno smeha in židane volje. Gospod Nolli, da-si je splošno njegovo igranje bilo značaju naloge primerno, je vendar tu pa tam malo preveč „cincal“; pozabiti ne bi bil smel, da igra starega moža, ki v svojih udih nima več one gibčnosti, kakor nam jo je gospod Nolli kazal. Tudi njegova oprava se z drugimi ni vjemala, bila je menda še iz preteklega veka. Kar je imel gosp. Nolli preveč, tega smo pri gospodični Ledarjevi živo pogrešali, namreč živahnosti, toplote; preveč pa je kazala nagnjenja do smeha, kateri se je je menda po občinstvu prijel. Več resnobnosti in zamišljenja v nalogu, pa bo šlo. — Gospodične Podkrajškove „Klara“ je bila po vsem taka, kakoršno si je pisatelj igre misliti mogel; bolj pohvaliti je menda ne moremo. Gospod Šušteršič je imel manjšo nalogu, a izvršil jo je dobro, ravno tako vsi drugi igralci, šepetalca ne izvzemši, ki je spominu nekterih predstavljavcev vrlo na pomoč prihajal, — le ne gospodu Schmidu, kajti ta se svoje naloge vselej dobro nauči, zato je pa na odru tudi vselej kakor doma. — Če še pristavimo, da je vojaška godba čas pred in med igro vrlo izpolnovala in da je bilo gledišče lepo polno, izrazimo le misli s tem večerom popolnoma zadovoljnega občinstva. Drevi se bo pela prvokrat opereta „Mesečnica“, pred to pa bo: „Perziški shawl“ in „Steklenica čaja“, dve jako mični veseli igri.

Razne reči.

— Narodna čitalnica kamniška napravi dne 7. marca „Besedo“ s programom: a) Sanje, čveterospev. b) Vesela igra Svitoslav Zajček v 1. dejanji. c) Tombola. Med in po tomboli igranje na dvojce citre in pevanje narodnih pesmi. Začetek ob 1/8 uri. — Uljudno vabi vse p. n. društvenike Odbor.

— Iz Vipave se nam piše: Pri nas razsaja vročinska bolezen. V trgu in okolici Vrhpoljski jih leži mnogo bolnih; in ni ga dnéva skoraj, da bi ne bil kdo previden s sv. zakramenti. V rajski naši dolini je toliko snega, da ga že 12 let ni bilo toliko. — Gorje siromakom!

— Wilhelmov antiartritični in antirevmatični čaj za čiščenje krvi, ki ga izdeluje Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchenu, in ki je naglo znan postal, je pripraven, kakor so izrekli tudi strokovnjaki, za zdravljenje v jeseni, pozimi, spomladi in poleti, da se z njim temeljito čisti kri po vseh boleznih ostankih brez razločka

za vsako starost, vsaki spol. Tisočerna ozdravljenja, ki so se dosegla z njim vsako leto za putko, bromostjo, bolečinami čutnic, kit in členov, mu varujejo ime gotovega zdravila v omenjenih bolečinah, ravno tako pri izpuških na koži, spolnih boleznih, če so tudi že zastarane, trdovratnih boleznih, ker to zdravilo, ki se od znotraj rabi ali pije, ves organizem očisti. Za hemoroidne bolezni in za osebe, ki trpe na zabasanji, za bolezni na jetrih in za zlatenico je prav zaklad po tem čaju na roko dan, le da mora biti ta čaj pravi čaj, da se ljudje ne dajo slepariti po ponarejenem, za katerega se denar tje meče. Pravi, po ukazu zdravnika narejeni Wilhelmov antiartritični in antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le paket po 1 gld. (za kolek in zavitek posebej še 10 kr.) s podukom o rabi vred od izdelovalca gospoda Franca Wilhelma, lekarja v Neunkirchenu, ali pa po njegovih zalogah, ki se naznanjajo po oznanilih le v večih časnikih natisnjenih.

— Slovanski elementi v Venetščini. To je knjižica v 8° str. 153, poseben odtisek iz Letopisa Matice slov. za l. 1875, II. del, ki ga je po I. v Letopisu lanskem spisal duhoviti Davorin Trstenjak, ter posvetil „Piis manibus amici dilectissimi Georgii Caf“. Pridjal je tej razpravi spisovatelj a) članek o Antenoru, vodji jadranskih Venetov, ki je bil namenjen za Prešernov Album, ker se knjiga ta odlaga ad graecas calendas, in b) članek učenega prof. Contzena o Venetih in njegove knjige „Die Wanderungen der Kelten“, kateri prikladi spisek znatno priporočate. Naj se vzlasti nemški nekteri pisatelji upirajo, kolikor hočejo; slovanskost Venetov, za katero je neutrudni Terstenjak, dasi po mnogih tokavah, nabral tolikanj dokazov, naposled obvelja, in svést si tega priporočuje najnovejše delo svoje kritičnim poznavateljem jeziko- in starinoslovja z besedami znanega učenega moža: „Vituperetis, modo corrigatis“.

Št. 342.

D. Š. S.

Na slavno urednijo „Slovenec“

v Ljubljani.

Število 22 čislana lista od 22. februarja t. l. zapopade neki dopis iz Selc ddo. 16. febr. o dogotkih pri eksekutivni iztirjatvi glob zarad šolskih zamud v Selski dolini.

Nanašaje se na člen II postave od 15. okt. 1868 Drž. zak. 142 se počastujem Slavno vredništvo prositi, da naj v najbližnji list čislana časopisa sprejme sledeči popravek, ki se opira na uradske pozvedbe zarad tega narejene.

Pri ljudski šoli v Selcah je nastalo lansko leto toliko šolskih zamud, kolikor jih skorej nikjer drugod ni bilo; starši kateri so bili krivi, da so njih otroci šolo zamujali, so se bili večkrat poklicali pred okrajno šolsko oblastnijo, in ako niso mogli opravičiti šolskih zamud svojih otrok so se obsodili v globe, po postavi za to določene, ter je to uradsko postopanje zadelo samo starše všolanih otrok iz tistih krajev, iz katerih otroci nimajo čez eno uro daleč v šolo hoditi. Ker so se pa branili, globe plačati, se je morala napraviti mobilarna eksekucija po okrajnem glavarstvu.

Ker ni nobenega primernege uspeha imela niti rubežen, niti preložitve po tem naravnane cenitve in dražbe in tudi ne ustmeni poziv c. kr. okrajnega glavarja, ki je nekega uradnega dne v Škofjiloki župana opomnil, da naj dotične eksekute poduči in z lepo primora da globe plačajo, se je bil določil 4. dan februarja

tega leta za omenjeno dalje eksekutivno postopanje.

Ko se je pa opazilo, da se zoper plačevanje imenjenih glob in zoper vršenje sekucije pripravljajo upor po pravi podobi, je moralo okrajno glavarstvo, da se na eni strani odvrne posilnost, katere se je bilo zares bati, in da na drugi strani, nevaren upor ne doseže še više stopnje — okrajnemu tajniku, kateremu je bila naročena eksekutivna cenitev in dražba, pridružiti žandarstvo pomoč po tem ko se je bilo že poprej previdoma za ta slučaj, ko bi ne bilo moč na mestu izvršiti eksekutivne dražbe, naravnalo, da se bodo v tem slučaju rubljene stvari prepeljale v Škofjotoko in tam cenile in prodale.

V kraju, kjer se je imela sekucija vršiti, so se bile zbrale ženske, ter so sprejele komisijo z psovkami; možev večidel ni bilo doma, stvari, ki so bile poprej od občinskega služabnika zarubljene, so bile večidel skrite; pritiskajoče in hrumeče ljudstvo se je večkrat opomnilo, da naj se razmakne, in to se je le zaradi nazoče žandarske pomoči naposled zgodilo ukaje in šundraje.

Omenjena mobilarna sekucija se je vsled dotičnega protokola izvršila pri 15 strankah, ter je 11 strank denar vložilo, da zaleže za globo in za eksekutivne stroške; od 4 strank se je pa peljalo nekaj neznatnih, v protokolu zaznamovanih reči na enem vozu v Škofjotoko.

Ko je komisija prišla k hiši nekega eksekuta, je ena ženska, katera je iz hiše prišla, hišna vrata zaprla ter je začela zraven pri potoku prati, na večkratno pozivanje še le vrata odpre, in so se v pričo nje prenesle zarubljene stvari.

V stanišču nekega upornika iz Selc se je bil hišni posestnik, ki se je brezoblastno vtikal v službeno opravilo komisije in je po tem ovirati hotel uradsko delovanje, prejel in okrajni sodnji v Škofjotoki izročil.

To je resnični dogodek in po tem takem se iz narejenih pozvedeb kaže, da sosebno to ni res kar stoji v omenjenem dopisu, da so žandarji gole bajonete nastavali v žensko zaradi njenega upora in da je neka ženska od enega žandarskega dobila eno po ustih.

V Ljubljani 1. marca 1875.

za c. kr. dvornega svetnika:

Podpisa*)

*) Ne znam brati.

Stavec.

Umrli so:

3. šusca. Marija Rozmanek, fabr. delavca otrok, 9 ur, vsled zgodnjega poroda. — Viljem Peč, vpokojen vradnik, 61 l., za prisadom. — Jože Hudabivnik, blagajnik, 78 l., za srčnim oslabljenjem.

4. šusca. Katarina Marinče, železničnega strežaja vdova, 57 l., za krvotokom.

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranju	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.60	0.50	—	0.50	0.50	—	—	—
Špeha „	0.34	0.36	—	—	0.36	0.36	0.36	0.32
Leče mernik	3.00	—	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.20	1.10	—	1.00	1.00	1.10	1.00	0.90
Pižola „	2.80	2.40	—	—	2.20	—	—	—
Sena cent	1.30	1.20	1.40	1.25	—	1.80	1.00	2.00
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prečišči cent	22.0	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefant	0.28	0.26	—	—	—	0.25	0.26	0.24
Teletine „	0.24	0.28	—	—	—	0.28	0.26	0.24
Jaje za 10 kr.	5	4	—	5	4	—	—	—

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	Mernik							
	Pševica	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa	Soršice
v Ljubljani	2.60	1.80	1.50	1.05	1.60	1.50	1.65	2.00
v Kranju	2.65	1.75	—	1.00	—	—	1.50	—
v Loki	2.65	1.70	—	1.00	—	1.50	1.70	—
v Novomestu	2.65	1.85	1.75	0.95	1.90	1.60	2.00	2.15
v Sodražici	2.85	—	1.85	1.00	1.90	1.60	1.85	—
v Mariboru	2.25	2.05	1.95	1.10	1.50	1.40	1.90	—
v Ptuj	2.15	1.70	1.50	1.00	1.38	1.23	1.55	—
v Celju	2.50	2.00	1.20	1.30	1.60	1.50	1.60	—
v Celovcu	2.34	2.13	1.40	1.00	1.35	—	—	—
v Trstu	3.15	—	1.92	1.33	1.85	—	—	—
v Zagrebu	2.30	1.60	1.40	—	1.50	—	—	—
v Sisku	—	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.05	1.55	1.50	0.95	1.30	1.00	1.00	—
na Dunaju	2.80	—	1.85	1.20	1.80	—	—	—
v Peštu	2.70	1.50	1.60	1.10	2.00	—	—	—
v Pragi	2.75	2.30	1.80	1.00	—	—	—	—
v Gradcu	2.70	2.00	1.60	1.14	1.70	—	—	—

Denarstvene cene. 5. marca.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta		70.70	71.—
5% renta v srebru		75.95	75.05
Srečke (lozi) 1854. l.		104.50	105.—
„ 1860. l. cel.		111.75	111.25
„ 1860. l. petinke		114.75	115.25
Premijski listi 1864. l.		127.—	127.50
Zemljiščine odveznice.			
Štajarske po 5%		93.—	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%		86.50	—
Ogrske po 5%		78.75	67.—
Hrvaške in slavonske po 5%		79.50	80.—
Sedmograške po 5%		76.90	77.40
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		957.—	182.—
Unionske banke		99.25	99.50
Kreditne akcije		217.50	217.75
Nižoavstr. eskomptne družbe		180.—	182.—
Anglo-avstr. banke		127.—	127.25
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gl. a. v.		164.—	165.—
Tržaške „ 100 „ k. d.		109.—	109.50
„ 50 „ „ „		53.50	54.—
Budenske „ 40 gl. a. v.		25.50	25.50
Salmove „ 40 „ „ „		33.—	33.50
Palffy-jeve „ 40 „ „ „		27.—	28.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „		26.50	27.50
St. Genois „ 40 „ „ „		26.50	27.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „		20.50	21.40
Waldstein-ove „ 40 „ „ „		—	—
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		5.24—	5.25—
Napoleonsd'or		8.89	8.90—
Srebro		105.15	105.25

Telegrafične denarne cene

5. marca.

Papirna renta 71.50. — Srebrna renta 75.90. — 1860letno državno posojilo 111.25. — Bankine akcije 961 — Kreditne akcije 218.75. — London 111.35. — Srebro 105.25. — Ces. kr. cekini 5.24 1/2. — 20Napoleon 8.90.

Naznanilo.

V „Vaterlandu“ od 22. dec. p. l., kakor tudi v „Kärntnerblatt-u“ od 14. jan. 1875 je bilo natisnjeno svarilo do p. n. duhovščine, ki je o meni krivo poročalo. Ta kriva poročila so mojo čast žalila. Prodaja cerkvenega lepoticja je pri manjih upravnih stroških moje stransko opravilo, tedaj sem v stanu vse ceneje prodajati, kakor gosp. Gianni. To je moja zadnja beseda. Jaz pričakujem razsodbe c. kr. kazenske sodnje v Celovcu, kjer je ta reč že v obravnavi.

S poštovanjem

Moric Schotten,

(21—1)

v Mattersdorfu.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi.

(Čisti krv zoper protin in revmatizem)

je kot

zimsko zdravljenje

edino gotovo zdravilno krv čisteče sredstvo,

bilo z najboljšim uspehom upotrebljavano.

Ta čaj čisti celi organizem; prečišča, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega truplja in odvrne iz njega po notranjem upotrebljanju vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih trdovratnih boleznih, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spuščajev pri spolnih boleznih in po koži, mazolov po telesu ali po licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden vspeh je imel ta čaj pri zagnjetenosti jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatenici, silnem bolenju po čutnicah, kitah in udih, potem pri tiskanju v želodcu, vetrovih, zaporn, vodnih nadlogah, močnejši, moškem oslabljenju, toku pri žensh itd.

Bolezni, kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladno sredstvo, ki raztopi in žene scavnice. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se tirjane zastonj dopošiljajo, spričuje resničnost zgorej navedenih razlogov.

V dokaz rečenega navedemo tukaj vrsto pripoznavalnih pisem:

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

Kladno pri Pragi (Česka) 4. sept. 1874.

Vživam nekoliko časa Vaš Wilhelmov antiartritični, antirevmatični kri čistilni čaj, se Vam zahvaljujem za pomoč po njem.

Z velikim spoštovanjem
Adalbert Gerber, usnjaj.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u.

Grubišpolje (Belovarski komitat), pošta Daruvar, 8. sept. 1874.

Prosim, da mi pošljete vnovič škrinjico Vašega Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja, kar najprej mogoče, s poštnim povzetjem pod gori navedenim naslovom. Pomaga vrlo celo pri boloznih na koži, ki so sifilitičnega vira.

Jože Malih,
okrajni zdravnik.

Gospodu Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen-u

Nürnberg, 22. sept. 1874.

Ker mi je prijatelj na Dunaji pravil o Vašem izvrstnem čaju, sem ga prosil, da bi mi preskrbel ga paket, katerega sem porabil do zadnjega in sem z njim že dozdaj zelo zadovoljen, ker imam že več let trdovratno bolečino v želodcu, se bom še dalje ozdravil. Prosim Vas tedaj, pošljite mi še štiri pakete. S poštovanjem.

(18—2) Andrej Deinzer,
vratni pisar v Nürnbergu.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaji ali v mojih časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, v 8 obrokov razdeljen, po predpisu zdravnika pripravljen, s podakom v različnih jezikih 1. gl., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi tudi dobiva: v Ljubljani pri Peter Lasniku; v Postojni, pri Jožefu Kupferschmidu; v Celju, pri Baumbachu lekarju, Franc Rauscherju, lekarju in Karol Krisperju; v Gorici pri Franzonič-u lekarju; v Celovcu pri C. Clementschitschu; v Mariboru Alois Quangestu; v Prassbergu pri Tribucu; v Novem mestu pri Dom. Ricoli-u; v Blaku pri Matevž Fürstu; v Varaždinu pri dr. A. Halterju lekarju.